

NOTAT

Oppdragsgiver: Multiconsult

Deres ref.: Auen Korbøl (auen.korbol@multiconsult.no; 984 47 544)

Vår ref./forfatter: Ole Tobias Rannestad (ole.tobias.rannestad@naturrestaurering.no; 452 26 797)

Dato: 11. juni 2026

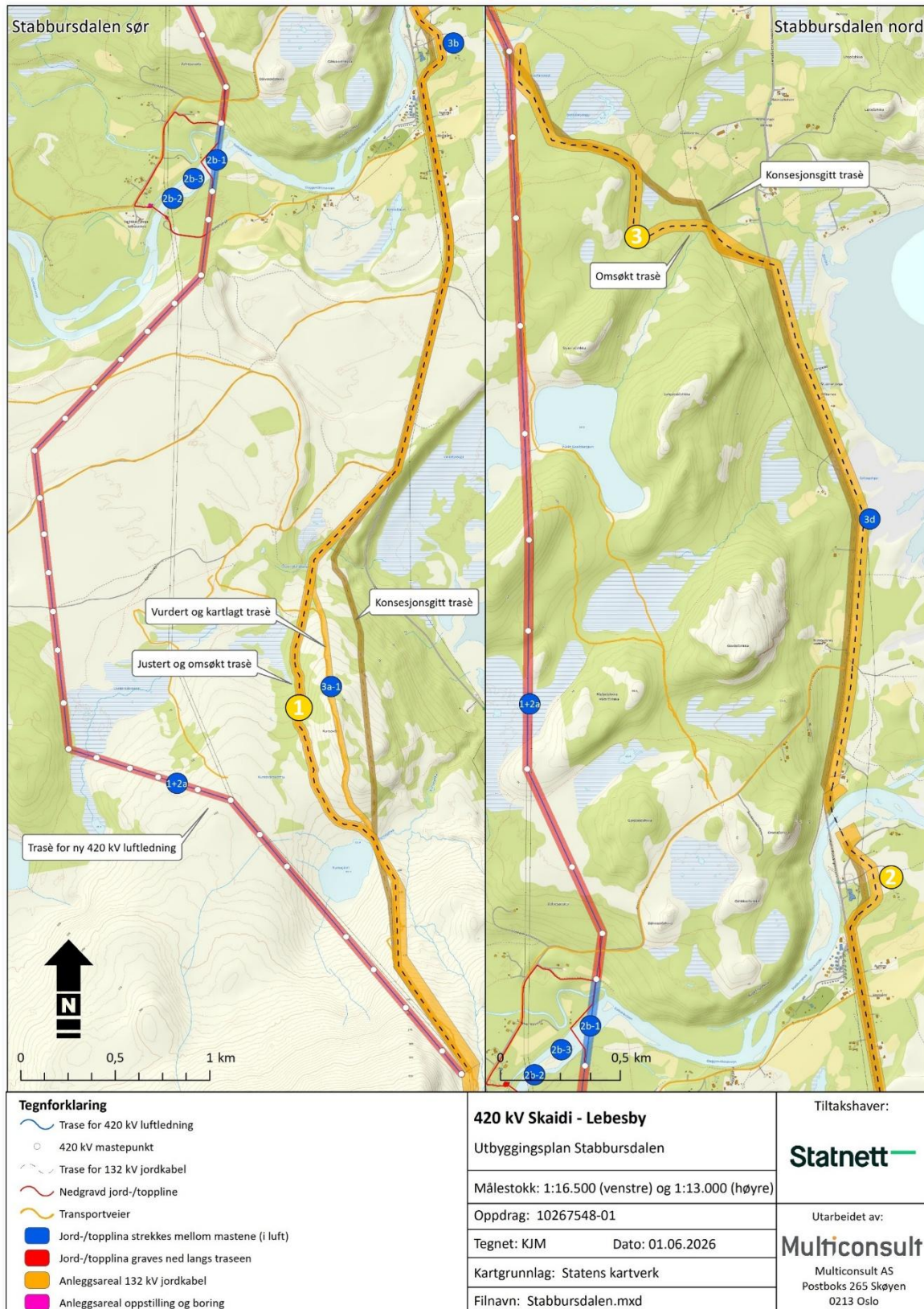

Endrede utbyggingsplaner for kraftledninger i Stabbursdalen i Finnmark: Vurderinger for reindrift

1. Bakgrunn og tiltaksbeskrivelse

Statnett har fått konsesjon for bygging av ny 420 kV-ledning Skaidi-Lebesby (Kgl. resolusjon av 15.8.2025, saksnr.:21/647), inkl. over Stabbursdalen i Finnmark. Konsesjon er også gitt for ombygging av eksisterende 132 kV-ledning lenger øst (ved E6 og Stabbursnes) til jordkabel. Totalt vil det i Stabbursdalen som følge av gitte konsesjoner bli bygget én ny luftledning (420 kV), samtidig som det rives tre eksisterende luftledninger (hhv. 132 kV, 66 kV og 22 kV). Den nye 420 kV-ledningen vil ha større master, tykkere kabler m.m. sammenliknet med eksisterende ledninger. Det henvises til konsesjonssøknad og konsekvensutredninger (KU) utarbeidet i søknadsfasen for detaljer konsekvenser av konsesjonsgitte tiltak. Påvirkning i hhv. anleggs- og driftsfasene for de respektive utbyggingsalternativene er vurdert i utredningene som lå til grunn for konsesjonsvedtaket.

Med unntak av vurderinger av konkrete avvik fra konsesjonsgitte tiltak (dvs. vurderinger gjort i dette notatet), anses annen påvirkning som følge av utbyggingene som tilsvarende det som er detaljert i de respektive KU'ene: Dvs. at inngrep og virkninger direkte knyttet til allerede konsesjonsgitte tiltak inngår i nullalternativet (jf. metodikken i SVVs håndbok V712), og følgelig vurderes som *ingen endring*. Figur 1 oppsummerer konsesjonsgitte traséer, samt endringer som vurderes i dette notatet.

Figur 1. Konsesjonsgitt ny 420 kV-ledning og konsesjonsgitt jordkabel for eksisterende 132 kV-luftledning lenger øst. Gule sirkler på kartene (nummerert hhv. 1, 2 og 3) refererer til justeringer av jordkabel tre steder (se underkap. B nedenfor). I tillegg er kabeltraseen justert fra vest- til østsiden av E6 på nordsiden av Stabburselva.

Av ulike grunner vil Statnett søke om konsesjon for visse endringer av konsesjonsgitte tiltak. De aktuelle områdene som omfattes av endringene faller innenfor Reinbeitedistrikt (Rbd) 16 Kárášjoga oarjjabealli/Karasjok vestre i Stabbursdalen. Spesifikt er det de to siidaene Njeaiddán og Skáiddeduottar i Rbd 16 som berøres. I dette notatet vurderes påvirkning og konsekvens for reindrift ved gjennomføring av følgende endringer:

A. Nedgravde toppliner langs 420 kV-ledning, inkl. i egen trasé ved kryssing av Stabburselva

Konsesjon er gitt for 420 kV-luftledning med vilkår om at topplinene graves ned. Det er tidligere beskrevet en løsning hvor topplinene følger traséen for 132 kV-jordkabel (Figur 1), men den ene topplinen (jordlinen) vil måtte legges i bakken langs 420 kV-traséen. Det er et forskriftsfestet krav om at det må være gjennomgående jording av hensyn til personsikkerhet. Ved gjennomgående nedgravd jording følger jordlinen ledningstraséen i bakken, og er koblet til hver mast. Det vurderes som hensiktsmessig å også legge kommunikationskabel nedgravd langs 420 kV-ledningen, så til sammen er det to toppliner som skal graves ned. Selve nedgravingen vil skje på samme måte som man legger fiberkabler i bakken, dvs. ved at kablene «freses» ned i et smalt spor ned til ca. 60 cm under overflaten. Visse steder kan det være aktuelt å bruke en minigraver med 20-30 cm skuffebredde. Der topplinetraséen berører bart fjell vil jordkabelen kunne festes direkte til fjell i dagen, mens kommunikationskabelen må graves ned. Dette kan medføre sprengning. Alt anleggsarbeid med toppliner vil skje innenfor den samme tidsrammen som byggingen av selve 420 kV-ledningen, og i samme trasé som denne. Ved kryssing av Stabburselva vurderes en løsning med grøftefri metode.

B. Justering av 132 kV-kabeltrasé tre steder mellom Kunsajávri og Bevkop

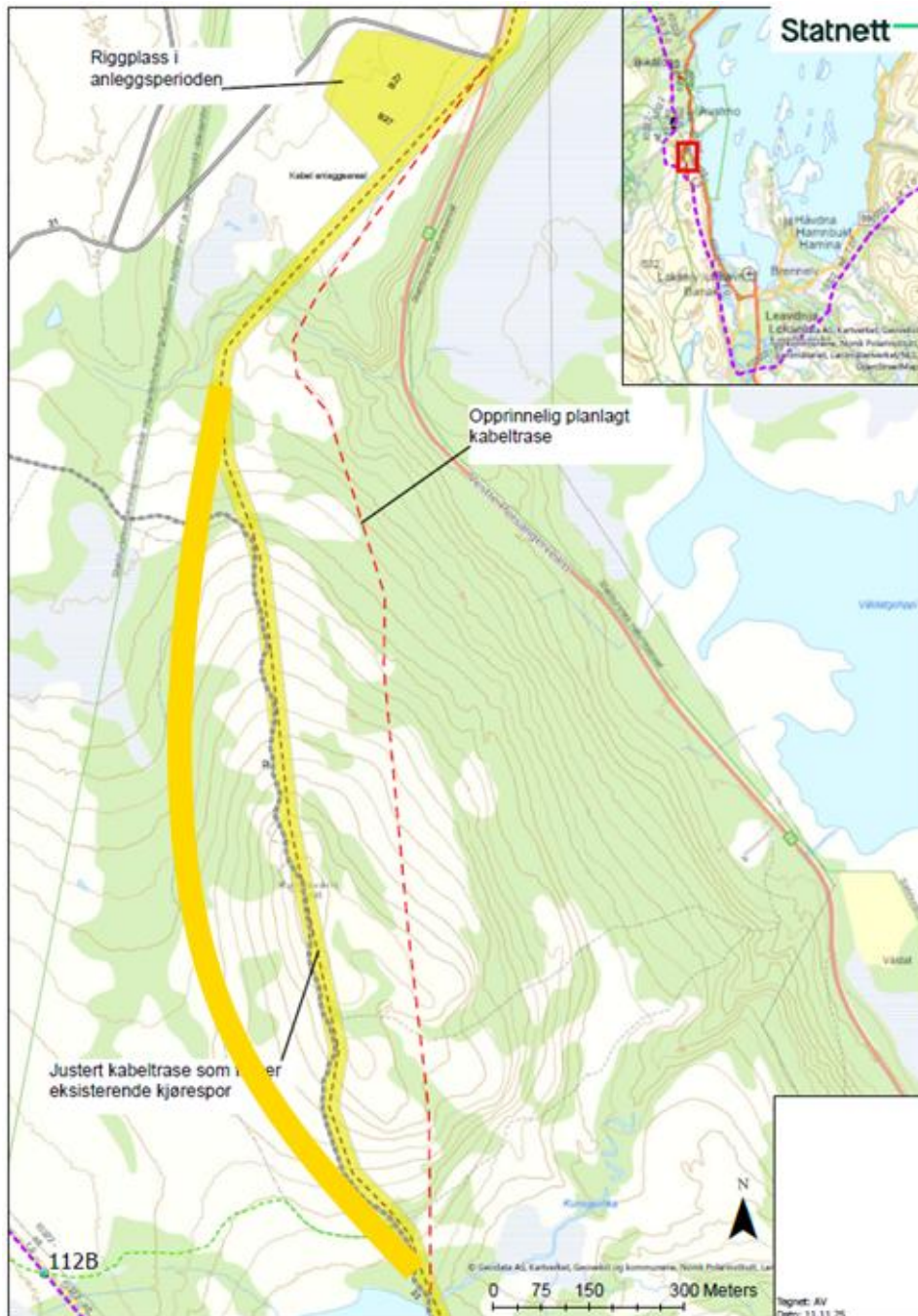
I vilkår i konsesjonen skal eksisterende 132 kV-luftledning bygges om til jordkabel, over en strekning på ca. 10 km. Opprinnelig var kabelgrøfta planlagt langs vestsiden av E6, men har blitt flyttet til østsiden. Flyttingen gjør at man unngår et område med fjell og behov for sprengning, samt et tjern/myrområde. Det antas også å være bedre grunnforhold på østsiden. Det er lite sannsynlig at denne endringen har noe å si for reindriften. På mye av strekningen går denne kabelgrøfta altså tett inntil østsiden av E6, men sørligste og nordligste seksjoner avviker fra E6 (se Figur 1). Area Nett AS skal også bygge om eksisterende 22 kV-ledning som i dag krysser over Valdakmyra i Stabbursnes naturreservat. Det er naturlig at 22 kV-ledningen blir lagt i samme grøft som Statnetts 132 kV-kabel.

Av ulike grunner er det ønsket å justere (legge om) kabelgrøfta to steder sør for Stabburselva (se B.1 og B.2) og én nord for Stabburselva (B.3). Justeringene av traséen er vist i Figur 2 til Figur 4.

B.1. Justering Kunsajávri (Kunsavárri)

Justeringen berører Njeaiddán siida i Rbd 16. Innspill fra Njeaiddán siida tilsier at det kan være ønskelig at kabeltraseén i størst mulig grad følger eksisterende barmarksløype fra avkjøringen fra E6 (ved Váldatjeaggi) og sørover til vannet Kunsajávri. Det er flere løyper i området. Tidligere ble det vurdert en løsning over selve fjellryggen, men i skrivende stund er planlagt trasé lagt ca. 100-150 m lenger vest (Figur 1 og Figur 2). Det går en barmarksløype i traséen i dag. Der traséen krysses bekken Stuorraluhpojogaš eksisterer det ikke kjørespor (over en strekning på ca. 500 m), og det må etableres

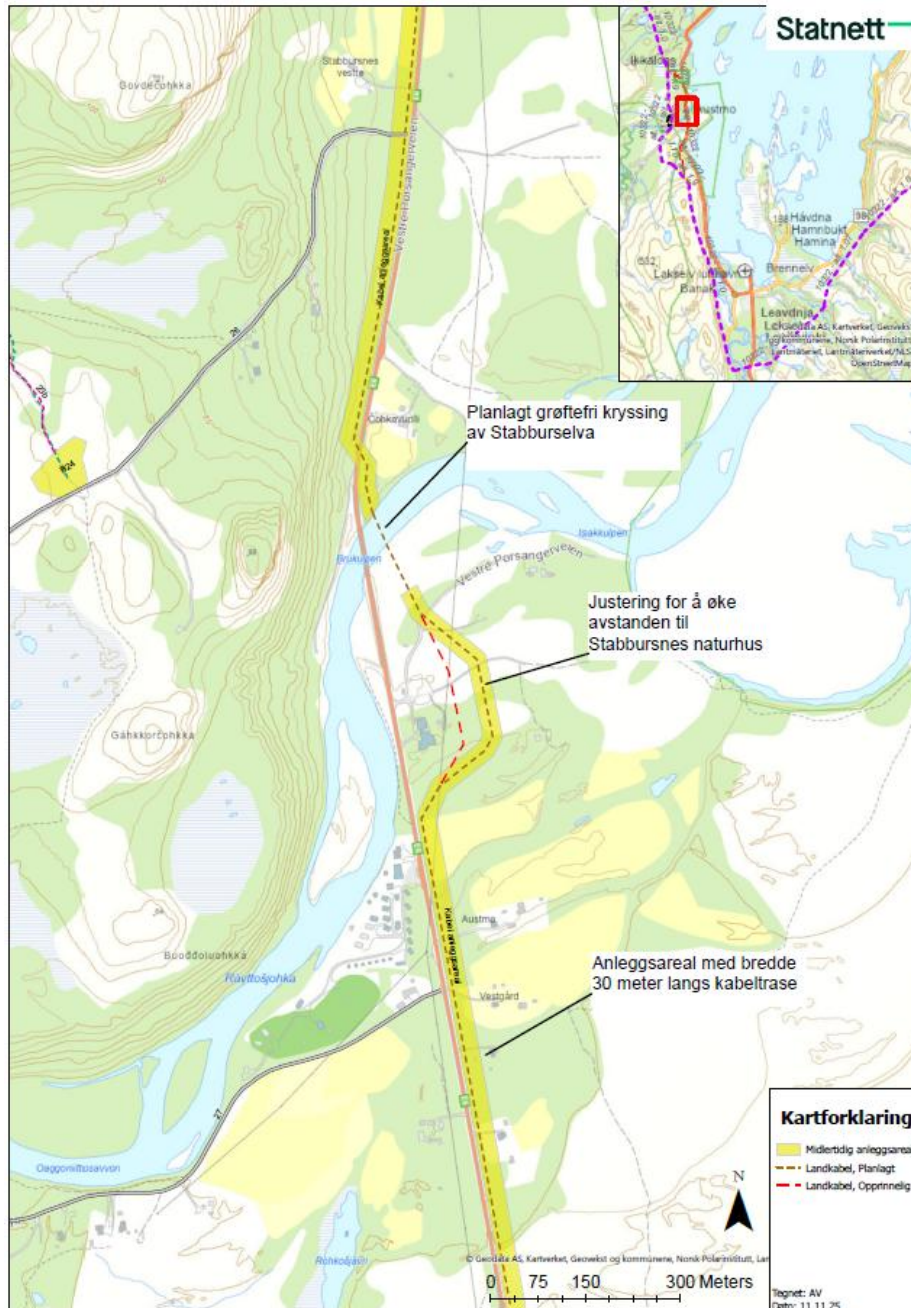
nytt kjørespor langs kabelgrøfta der. Sørover mot Kunsajávri vil traséen gå i vest-hellingen av fjellryggen. Stedegen toppjord/vekstmasser vil legges tilbake over grøfta etter hvert som denne suksessivt graves, og slik legges til rette for naturlig revegetering. Anleggsveien langs grøfta blir også tilbakeført/fjernet, men det må være farbart for terrengkjøretøy langs grøfta i driftsfasen (anslått behov ca. én gang per år), så det vil bli værende et kjørespor. Justeringen omfatter en strekning på drøyt 2 km.

Figur 2. Justering Kunsajávri/Kunsavárri. Justeringen det søkes konsesjon for (og som vurderes i dette notatet) omfatter tykk gul strek lengst vest (til venstre). Jf. Figur 1. Konsesjonsgitt trasé er markert med rød stiple linje. Tidligere vurdert alternativ ligger mellom disse, over høyeste deler av fjellryggen.

B.2. Justering Stabburnes naturhus og museum

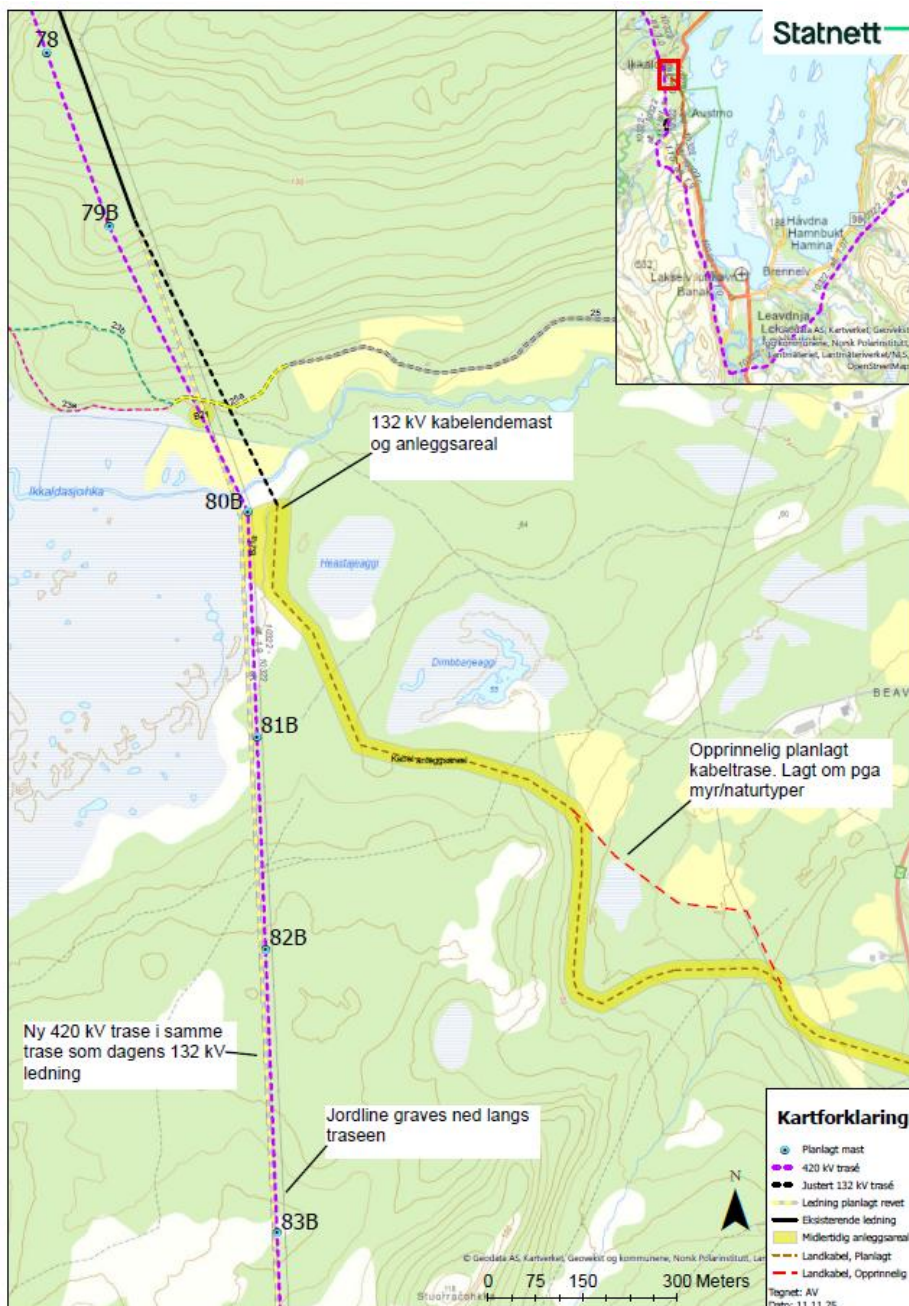
Justeringen berører Njeiddán siida. Basert på innspill fra Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Stabburnes naturhus og museum ønskes kabelen lagt noe lenger øst enn konsesjonsgitt trasé (Figur 3). Dette for å ha mulighet til utvidelser av bygning/parkering o.l. Statnett har i justert trasé økt avstanden med inntil ca. 50 m til naturhuset. Hele justeringen går over en strekning på ca. 500 m.

Figur 3. Gul linje er trasé det søkes konsesjon for, og som omtales i dette notatet, mens rødstiplet linje viser konsesjonsgitt trasé. NB: nord for Stabburselva er går traséen på østsiden av E6 (jf. Figur 1), ikke på vestsiden som vist i figur 3.

B.3. Justering rundt myr/våteng ved Bevkop

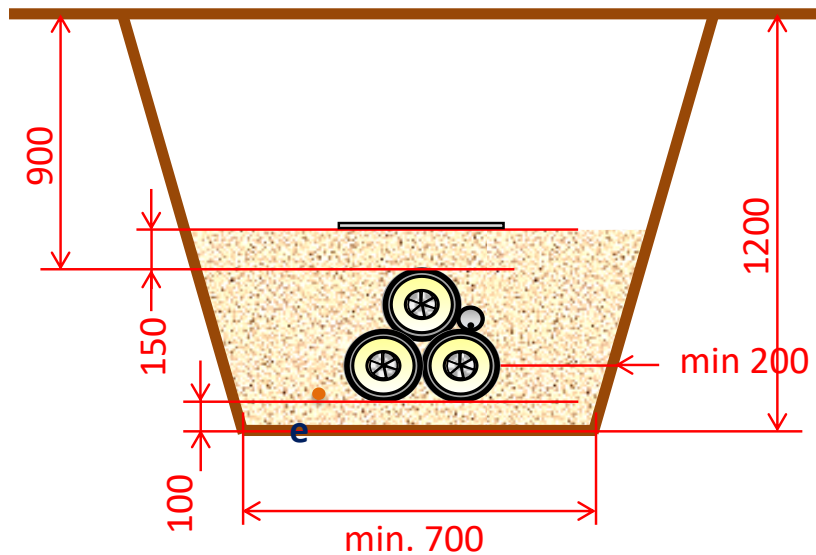
Justeringen berører Skáiddeduottar siida i Rbd 16. Med bakgrunn i konsesjonsvilkår søker Statnett om justering av kabeltraséen forbi verdifull naturtype (myr/våteng) sørvest for Bevkop nord for Stabburselva. Slik konsesjongitt kabeltrasé var skissert er det risiko for drenering av naturtypen ved senkning av grunnvannstand. Statnett har derfor planlagt justering av kabeltraseen høyere i terrenget, sør for naturtypen (Figur 4). Justeringen omfatter en strekning på ca. 650 m.

Figur 4. Gul linje er trasé det søkes konsesjon for, og som omtales i dette notatet, mens rødstiplet linje viser konsesjongitt trasé.

Tiltaksbeskrivelse 132 kV-kabelgrøft

I utgangspunktet vil kabelgrøft for 132 kV-ledning bygges som vist i Figur 5 og Figur 6. Dersom nevnte 22 kV-ledning skal inngå i den samme grøfta, vil minimum bredde i bunnen ca. dobles (dvs. 140 cm), men total bredde på anleggssonen (ca. 30 m; se nedenfor) vil forbli omtrent den samme.

Figur 5. Prinsipp for 132 kV-kabelgrøft i trekantforlegning. Alle mål er i mm. Figur oversendt av Statnett.

Figur 6. Nedgraving av strømkabel. Bilde oversendt av Statnett.

Grøfta til 132-kV-kabelen vil ifølge Statnett i hovedsak bygges i perioden sommer (etter kalving) til tidlig høst. I anleggsperioden vil det være behov for transport langs kabelgrøfta, så det vil etableres en anleggsvei langs traséen. I tillegg er det behov for areal til mellomlagring av masser, og plassering av utstyr. Det er estimert behov for en ca. 30 m bred sone langs grøfta. Dette arealet vil ha variert grad av påvirkning.

Kabelgrøfta vil fylles igjen suksessivt. dvs. at det graves, legger ned trekkerør og fylles igjen. Det vil ifølge Statnett aldri være lange strekninger som står åpne over tid. Arbeidet med kabelgrøfta og legging av kabler/trekkerør planlegges utført i løpet av én bygge-sesong (ett år) per siida, men den midlertidige anleggsveien langs grøfta må være åpen for anleggsvirksomhet i hele byggetiden for 420 kV-ledningen (estimert til to år i Stabbursdalen). Statnett må vente med å gjøre mesteparten av arbeidet med 420 kV-ledningen i påvente av at 132 kV-jordkabelen er idriftsatt. Dette på grunn av at 420 kV ledningen delvis skal gjenbruke traséen til eksisterende 132 kV-luftledning. Mao. vil anleggsveien langs kabelgrøfta være operativ i tre-fire år, før den blir dekket til med toppmasser og blir opprettholdt som et kjørespor for terrengkjøretøy i driftsfasen. Statnett opplyser at det vil være behov for inspeksjon langs kabelgrøfta ca. én gang per år. Kjøring i sporet langs kabeltraséen vil bli omfattet av motorferdselloven, og ikke være tillatt for allmennheten (i motsetning til offentlige barmarksløyper).

2. Metode

Dette notatet er utarbeidet i perioden desember 2025-januar 2026, som innspill til Statnetts søknad om konsesjon for ovenfor nevnte endringer i området rundt Stabbursdalen. Vurderingene som omhandler reindrift er basert på:

- Informasjon fra Njeaidán siida (Per Inge Johansen, tlf: 480 46 610, tlf. samtale 11.12.2025 og 24.3.2026) og Skáidedduottar siida (Anne Louise Gaup, tlf: 932 99 083, tlf. samtale 15.12.2025). Fokus for samtalene var å diskutere påvirkning av de aktuelle endringene det søkes konsesjon for, men også en generell beskrivelse av reindriften arealbruk i Stabbursdalen. Det presiseres at innspill fra Skáidedduottar kun er basert på samtale med A.L. Gaup, og at hun understrekte at øvrige siida-andeler også måtte informeres og komme med sine synspunkter. Utreder oppfordrer Statnett til å ta dette på alvor ifm. kommende møter med siidaen, og at evt. nye innspill fra øvrige siida-andeler tas til etterretning. Den samme tilnærmingen gjelder også ifm. fremtidige møter med Njeaidán.
- Reindriftskart på www.kilden.nibio.no.
- Siste distriktsplan for Rbd 16 fra 2022, lastet ned fra Statsforvalteren.
- KU reindrift for ny 420 kV-ledning Skaidi-Lebesby (2020).
- Anleggsteknisk informasjon fra Statnett v/ Asgeir Vagnildhaug, både per e-post (med vedlegg) og tlf. samtaler i desember 2025. Det presiseres at informasjon fra Statnett er gjengitt slik disse ble mottatt, og at utreder ikke har forutsetninger for å vurdere på hvilken måte den praktiske gjennomføringen av tiltakene faktisk vil skje. Oppdatert informasjon om faseliner ble oversendt av Multiconsult i februar 2026. Oppdatert informasjon om ny kabeltrasé vest for toppen av Kunsavárri ble oversendt av Multiconsult i mars 2026.

3. Vurderinger

Det henvises til kildene i kap. 2 for detaljer om reindriften i området. De to berørte siidaene i Rbd 16 har offisiell beitetid i sommerbeiteområdet, inkl. Stabbursdalen og omegn, fra 1. april til 15. november. I Stabbursdalen har Njeaiddán siida området sør for Stabburselva, og Skáiddeduottar siida har området nord for elva. Reindriftsverdiene som direkte eller indirekte berøres av endringene vurdert i dette notatet er som beskrevet i tidligere utredninger, og omfatter de fleste sesongbeiter (med unntak av høstvinter- og vinterbeiter). Den understrekes at Njeaiddán siida i visse år kan være i sitt område sør for Stabburselva allerede i januar/februar, og ikke flytte tilbake mot vinterbeitene før i november/desember. I visse år vil også store deler av flokken kunne være i sommerbeiteområdet hele året. Njeaiddán har begrensede vinterbeiter, og er derfor ofte lenge i sommerbeiteområdet, som i praksis fungerer nesten som et helårsbeite. Av denne grunn er siidaen avhengig av å rasjonere med beitene, og tap av beiter, kombinert med unnvikelse grunnet forstyrrelser, er svært negativt. Reinen til Skáiddeduottar siida vil typisk ankomme sommerbeiteområdet fra siste halvdel av april, og returnere ila. oktober, men i visse år kan i hvert fall deler av flokken bli til midten av november. Også etter at dyr er flyttet til vinterbeitene kan det bli igjen noen strørein. Andre funksjonsområder som ligger innenfor det aktuelle området innenfor og rundt Stabbursdalen omfatter oppsamlingsområder, flytt- og trekkleier, gjerdeanlegg og beitehage, samt boliger for reindriftsutøvere. Spesifikke verdier for reindriften diskuteres under de respektive tiltakene nedenfor.

A. Nedgravde toppliner langs 420 kV-ledning, inkl. i egen trasé ved kryssing av Stabburselva

Det forutsettes at anleggsarbeid knyttet til nedgraving av topplinene skjer samtidig som øvrig anleggsarbeid på 420 kV-ledningen. Arbeid med topplinene vil i anleggsfasen i så fall sammenfalle med nullalternativet. I driftsfasen vil nedgravde toppliner ligge i samme trasé som 420 kV-ledningen, og den smale grøfta/fresesporet vil over tid vokse til med vegetasjon. I arktiske strøk vil naturlig suksesjon ta lang tid, og det må forventes noe erosjon og beitetap i flere år, men dette vil variere mye avhengig av grøftens bredde, som igjen avhenger av grunnforholdene (se kap. 1, delkap. A). Om linene legges i mikrotunnel, i løsmasser eller som luftledning over Stabburselva har lite å si for reindriften i driftsfasen jf. konsesjonsgitt alternativ. Totalt sett vurderes nedgravde toppliner langs 420 kV-ledningen som noe mer negativt enn dersom linene ble lagt i samme grøft som 132 kV-jordkabel. Dette fordi endringen medfører et nytt fresespor for linene (riktignok betydelig mindre enn kabelgrøfta vurdert nedenfor). Krav til 50 cm avstand mellom de to topplinene ville medført en viss utvidelse av 132 kV-grøft (dersom kommunikationskabelen ble lagt i denne), så forskjellen i påvirkning mellom alternativene er ikke stor.

B. Justering av 132 kV-kabeltrasé tre steder

Hele jordkabeltraséen går fra vannet Kunsajávri sør for Stabburselva, over Stabburselva og nord til østsiden av den store myra Morššajeaggi ved Ikkaldasjohka. Strekingen er totalt ca. 10 km lang, og berører oppsamlingsområde, trekkleier (bl.a. over E6), vårbeiter (inkludert kalvingsland), sommerbeiter og høstbeiter. Som nevnt kan også dyr på høstvinter- og vinterbeiter berøres de årene særlig Njeaiddán siida har mange dyr her i store deler av året. Også Skáiddeduottar siida har de fleste

år en del strørein som ikke blir med til vinterbeitene, og disse overvintrer lavt i terrenget med tilgang til havet, bl.a. i kabelgrøft-området.

Etablering av kabelgrøft med kjørespor er planlagt til sommer og tidlig høst. Dette vil medføre negativ påvirkning på simler og kalv i en sårbar periode like etter kalving. Utreder har ikke detaljer om omfanget av kalving langs jordkabeltraséen. Sensommer og høst har kalvene blitt større og mye mer mobile. Samtidig er det andre problemstillinger knyttet til denne perioden, siden det da typisk oppholder seg rein i hele traséområdet. Dyr fra begge siidaer bruker i praksis hele tiltaksområdet i større og mindre grad, med variasjon fra år til år. Dette inkluderer dyr som trekker over E6 til og fra Stabbursnes, Beavkenjárga og tilbake til mer sentrale områder lenger vest.

Aktivt anleggsarbeid er alltid forstyrrende for rein. Fysisk barriere i form av grønne grøfter langs E6 (og de øvrige strekningene) vil påvirke trekk over E6 negativt. Særlig bukker og ungdyr bruker kysten mye, men også blandingsflokker bruker strandsonen til beite og lufting. Lokalt vil også andre trekk påvirkes. Den ene driftsgruppen i Skáiddeduottar siida har f.eks. kalving i høstbeiteområdet lenger vest, men slipper dyr som ikke har kalvet inn i området langs jordkabeltraséen fra slutten av juni. Mange av dyrene vil gå i dette området hele sommeren, og flere vil komme til når soppsesongen begynner på sensommeren, ofte i første halvdel av august. I samme periode trekker mye av flokken til den andre driftsgruppen (som har beitet lenger nord og vest) også inn i jordkabel-området, før de etter hvert tas gjennom gjerdeanlegget. Hele jordkabel-traséen om megn mellom Stabburselva, Mádirjávri og Ikkaldas utgjør etter hvert også et stort oppsamlingsområde sensommer og tidlig høst, før dyrene drives inn i gjerdeanlegget vest for Snekkernes. De første flokkene tas typisk inn i gjerdeanlegget i midten av september, og nye flokker går gjennom anlegget helt til slutten av oktober. Etter at dyrene har vært gjennom gjerdeanlegget slippes de sørvestover til høstbeite-/brunstområdet, og vil da ikke påvirkes av anleggsarbeid.

Kabelgrøfta vil medføre et relativt betydelig inngrep i viktige reindriftsområder. Anleggsfasen omfatter betydelig beitetap i form av kabelgrøft, anleggsvei m.m. i en ca. 30 m bred sone over 10 km., samt forstyrrelser fra kjøretøy, utstyr og personell på anleggsveien i minst én sommer/høst-sesong per siida. Når jordkabelen er strømsatt vil anleggsveien fortsatt bli brukt ved bygging av 420 kV-ledningen lenger vest, anslått til to år. Betydelig negativ påvirkning blir følgelig minst tre år på anleggsveien. Når 420 kV-ledningen er ferdig vil varig arealtap langs kabelgrøfta begrenses til et visst tap i kjøresporet som skal opprettholdes, samt noe mer trafikk/ferdsel i kjøresporet enn det som er i området i dag. Langs E6 (som utgjør det meste av traséen) vil forstyrrelse fra økt ferdsel ikke ha særlig betydning, men noe beitetap vil skje også her, siden reinen ofte beiter i veikanten. Over tid vil kabelgrøfta vokse til med stedegen vegetasjon, men det vil ta svært mange år før forholdene blir tilnærmet like som før utbygging. Vegetasjonssuksessjon i denne delen av landet går naturlig sent. Hvor raskt revegetering skjer, avhenger bl.a. av hvor nøye og forsiktig topplaget er tatt av før graving, og hvor nøye dette legges tilbake opp på grønne grøfter etter at grønne grøfter er fylt igjen. Erfaringsmessig vil kjørbare og gangbare traséer bli brukt av folk, også utover reindriftsutøverne selv. Dette er kjent fra svært mange steder. Selv om motorferdselloven for det meste håndheves vil turgåing og annen ikke-motorisert ferdsel gå opp. Omfanget er umulig å anslå. Der kabel legges parallelt med eksisterende infrastruktur (som f.eks. langs etablert barmarksløype i Njeaiddán og langs E6) vil økt ferdsel sannsynligvis bli mindre, og ha mindre negativ påvirkning på rein. Når kjøresporet i større grad går inn i områder uten løyper og veier i dag

(som nordligste ca. 1,5 km i Skáíddeduottar, der traséen går vestover fra E6), vil faren øke for mer ferdsel inn i et område hvor det i dag ferdes lite folk.

Det presiseres at vurderingene av de spesifikke justeringene nedenfor kun omhandler konsesjonsgitt kabeltrasé vs. de relativt begrensede endringene som omsøkes av Statnett (dvs. ikke hele kabeltraséen som sådan).

B.1. Justering Kunsajávri (Kunsavárri)

Justert jordkabeltrasé går gjennom områder som brukes av rein fra Njeaiddán siida i hele barmarksperioden, inkludert kalving og brunst. Som nevnt kan det være dyr her også senhøst og vinter i visse år. Traséen går 200-300 øst for en beitehage, men berører ikke denne direkte. Selv om justert trasé vil gå nærmere beitehagen enn konsesjonsgitt alternativ, vurderes ikke dette å ha nevneverdig effekt. Gjeldende alternativ går 100-150 m nærmere beitehagen enn tidligere vurdert alternativ over toppen av Kunsavárri, men så lenge gjerdet ikke berøres direkte, er forskjellen mellom alternativene tilnærmet ubetydelig. Justert kabeltrasé langs eksisterende barmarksløype vest for toppen av Kunsavárri vil være positivt ved at ferdselsårene/inngrepene samles, og at eksisterende løype i hvert fall delvis kan benyttet som kjørespor for terrengkjøretøy ifm. vedlikehold av kabelen. De første årene av driftsfasen vil selve kabeltraséen fremstå som et fremmedelement, men ikke i større grad enn konsesjonsgitt alternativ (nullalternativet). Nytt kjørespor må etableres på en ca. 500 m langs strekning. Som nevnt vil det kunne bli noe mer ferdsel grunnet etablering av kabelgrøfta, men ift. konsesjonsgitt alternativ vs. justert av trasé vil endringen være marginal. Grunnet samling av to inngrep vurderes det omsøkte alteralternativet (lengst vest i Figur 2) som noe positivt.

B.2. Justering Stabbursnes naturhus og museum

Justert trasé går gjennom områder som brukes av rein fra Njeaiddán siida i store deler av barmarksperioden. Som nevnt kan det være dyr her også senhøst og vinter visse år. Justert trasé vil gå marginalt lenger (0-50 m) fra vei og bebyggelse enn konsesjonsgitt alternativ, men dette vurderes ikke som nevneverdig ift. reindrift. De første årene av driftsfasen vil kabeltraséen fremstå som et fremmedelement, men etter hvert vil naturlig suksessjon viske ut dette. Marginalt arealtap som følge av noe lengre kjørespor vurderes som ubetydelig. Sammenliknet med konsesjonsgitt alternativ er det ikke grunnlag for å fremheve nevneverdig påvirkning.

B.3. Justering rundt myr/våteng ved Bevkop

Denne delen av kabeltraséen berører vårbeiter inkl. noe kalvingsland, samt sommerbeiter, tidlige høstbeiter før brunst, og er del av et stort oppsamlingsområde for Skáíddeduottar siida. Trekkleier over E6 til og fra Beavkenjárga krysser også kabeltraséen, og den nordligste delen (mellom E6 og der jordkabelen går inn til 420 kV-ledningen) er også del av et større trekkområde, som er spesielt viktig på sensommeren når dyr som har beitet lenger nord trekker sørover og inn i det store oppsamlingsområdet mellom Stabburselva, Máđirjávri og Ikkaldas. Justeringen rundt den aktuelle myra/våtenga går over en begrenset strekning. Myra har verdi for rein som beiteområde. Dette gjelder særlig om våren siden lavereliggende myrer blir fort bare og får tidlig godt beite. Redusert fare for drenering ved omlegging sør for myra er positivt i den sammenheng. Området er begrenset i størrelse,

og justert strekning utgjør liten forskjell ift. konsesjonsgitt strekning, så alternativene er tilnærmet like. Totalt sett vurderes konsesjonsgitt alternativ og justert alternativ som ingen forskjell.

Faseliner

Kryssing av Stabbursdalen fra Ikkaldas til Kunsajávri skal gjennomføres med bruk av *duplex athabaska*-faselinere. Dette er iht. konsesjonsgitt løsning, og inngår følgelig i nullalternativet. Faselinerne skal merkes med fugleavvisere, som et tiltak for å verne kritisk truet dverggås. Linene kan ikke merkes med «tradisjonelle» fugleavvisere (disse kan kun brukes på toppliner, som skal legges i grøft langs traséen; jf. vilkår i konsesjonen), men med armeringsspiraler. Det legges opp til at spiraler monteres for hver 10 m på de to ytterste faselinerne. Det forventes ingen nevneverdig effekt på tamrein som følge av dette.

Statnett vurderte tidligere å bruke *simplex hubro* faseliner istedenfor *duplex athabaska*, men denne løsningen vurderes ikke lenger som aktuell, og er nå forkastet. Nedenfor følger likevel tidligere vurderinger gjort rundt dette (det presiseres at bruk av *simplex hubro* ikke lenger er et aktuelt alternativ):

Konsesjonsgitt løsning innebærer linekonfigurasjon med to liner per fase (*duplex athabaska*), dvs. totalt seks liner (å 38,25 mm diameter). *Simplex hubro* ville medført én line per fase, dvs. totalt tre liner (å 56,7 mm diameter). Normalt støynivå ved regnvær/høy luftfuktighet for en 420 kV-ledning med *duplex athabaska* er ca. 44 desibel (dB) ved kanten av byggeforbudsbeltet (40 m-beltet). Støy fra *Simplex hubro* (inkludert lavere lineoppheng sør for Stabburselva, grunnet lavere master der) er beregnet til 57 dB, hvilket for mennesker oppfattes som mer enn dobbelt så høy lyd.

For anleggsfasen vil bruk av *duplex* eller *simplex* ikke medføre endret påvirkning på rein og reindrift. I driftsfasen vil det bli mer corona-støy fra *simplex*-linene: 57 dB vs. 43 dB fra *duplex* (Statnetts tall). Annen støy (vindgenerert støy) fra master og ledninger forventes å være tilnærmet det samme.

Det eksisterer lite kunnskap på i hvilken grad tamrein reagerer på kraftledninger, og evt. hvorfor. Unnvikelse av master og ledninger grunnet disses fysiske fremtoning er likevel ofte vurdert. Det er også fremlagt flere hypoteser, blant annet at støy (corona og vindturbulens) kan påvirke, eller at UV-lys kan virke negativt (særlig vinterstid). Det er lite nyere vitenskapelig støtte for at kraftledninger i seg selv, eller eventuelt støy fra disse, har negative effekter på tamreinens arealbruk. Men reindriftsutøvere hevder mange steder at bråk og støy fra kraftledninger kan være negativt. Dette gjelder både knitring fra selve ledningen (corona) og turbulens rundt master og ledninger grunnet vind. Slike faktorer har ikke blitt studert detaljert i kontrollerte, vitenskapelige studier, og konklusjonene har vært generelle for hele sesonger, og noen ganger også for flere ulike kraftledninger. Som en føre-var-tilnærming har undertegnede de siste årene tatt utgangspunkt i at det kan være noe unnvikelse i nærområdet til kraftledninger, med anslagsvis 10-25 % unnvikelse innenfor 0-500 m fra større kraftledninger som 420 kV og 300 kV. Dette er ikke urimelig basert på innspill fra reindriften, og til en viss grad egen erfaring, men det understrekes at det ikke foreligger kontrollerte vitenskapelige studier av dette.

I hvilken grad evt. unnvikelse er en følge av konstruksjonene i seg selv, eller lyd fra disse (eller evt. UV-lys), er også uklart. Det kan også være en kombinasjon dette. For aktuell kraftledning i Stabbursdalen

vil *simplex* medføre betydelig mer corona-støy enn konsesjonsgitte *duplex*. Inntil konkrete forskningsresultater avdekker i hvilken grad dette påvirker rein, kan det ikke konkluderes hva dette vil ha å si for dyrenes arealbruk. Som føre-var er det naturlig å anta at en såpass stor forskjell i corona-støy vil kunne medføre noe mer unnvikelse ved bruk av *simplex*, i hvert fall på beiteaktivitet. Det er mindre sannsynlig at aktivt trekk, og aktiv flytting av dyr vil påvirkes like mye. Vurderinger av påvirkning av UV-lys er per i dag spekulativt, og vurderes ikke videre her. Reinsdyr kan se UV-lys fra ledninger (mest relevant for perioder med lite dagslys), men det er ikke studert om de faktisk reagerer negativt på dette. Totalt sett vurderes *simplex* å være noe mer negativt enn *duplex*, men det presiseres at dette ikke er basert på forskningsdata.

Avbøtende tiltak

Kabelgrøft for 132-ledningen bør lukkes suksessivt etter hvert som trekkerør legges ned. Statnett har sagt at dette vil gjennomføres.

Når anleggsarbeid evt. skjer kort tid etter kalving (i juni-tidlig juli), bør mest mulig arbeid utføres der kabeltraséen går nærmest E6, dvs. der sannsynligheten for kalvingsaktivitet er minst, og hvor eksisterende forstyrrelser er mest omfattende.

Tett dialog med reindriften både før, under og etter utbygging. Dette gjelder både ift. hvordan inngrep skal utføres, og når på året dette skjer. Statnett har lang erfaring med store utbygginger i reindriftsområder, og skal ha både ressurser og kompetanse til å inngå hensiktsmessige avtaler med reindriften. Forholdene for reindrift varierer mye fra år til år, så både fleksibilitet og tett dialog er viktig. Løpende og konstruktiv dialog, etterfulgt evt. justeringer av tidspunkt og omfang av inngrep og forstyrrelser, kan i mange tilfeller redusere negativ påvirkning.

Mest mulig anleggsarbeid om vinteren (desember-februar). Dette gjelder begge siidaer.

I anleggsperioden vil økt unnvikelse av tamrein rundt anleggsområdet medføre fare for at rein spres mer i terrenget og ikke følger sine vanlige trekkruter. Dette medfører fare for spredning mot veier, innmark, inn i nabo-sidaer osv., med sammenblanding, påkjørsler og lite effektiv beiteutnyttelse som mulige konsekvenser. I tilfeller med sterk og langvarig negativ påvirkning, vil dyrenes kondisjon også påvirkes negativt. Reindriften og Statnett må finne løsninger ift. dette. Aktuelle tiltak i anleggsfasen kan være midlertidige sperregjerder på strategiske steder rundt tiltaksområdet og ressurser til økt kantgjeting (langs b.la. E6 og Stabburselva, m.m.).